

GAMBIT

arhi **ŞAH** 2

Marian Stere

Fr. Rujitki

Giocul şatranci

1838

Prima lucrare de şah
în limba română

Amuz 1838. cuşinele: B. B. B.
E. m. i. v.

Şah matrică - ai crâmpe

Matrică pentru Şah de crâmpe. În
dus se luă pe rând de la început la
sfârşit. A. 1. Cai şi A. 2. Cai şi
A. 3. Cai şi A. 4. Aşa şi A. 5.
şi A. 6. şi A. 7. Ca şi A. 8.
Şah matrică - ai crâmpe de
înainte.

	2.		1	
4				3.
6				5
	8		7	

ἀνάστα πρὸς τὸ Ἰερουσαλὴμ ἐν ἡμέρᾳ
 αὐτῇ ἢ κβαδράται, δὴ καὶ ἐστὶν
 ἡροποταίαι ἄλλα ἢ ἡροποταίαι
 κέρει.

Διὶ τὴν ῥέτυλα ἀπεσφρίν.
 κελος ὁ πῖπτε, κάρη ἐβ' εἰ
 οὐκ ἔστιν καὶ ἡροποταίαι.

Ματ' ἡμεῖς ἐξ ἀγίων κυρίων
 δυρα δὲ δάμω ἢ ἀπὸ ἡμῶν καὶ τὸ βῆ
 ἡροποταίαι κέρει, δὴ καὶ ἡροποταίαι
 κέρει.

Giocul șatranci!

Nu să află alt joc, mai vechi, mai greu, mai nobil, nici mai iscusit decât acista.

La alte jocuri, haractirul este întâmplare sau norocul, iar la acest joc urmează singur meșteșugul.

Chinezii zic, că de dâșii ar fi fost cunoscut acist joc încă cu două sute ani înainte lui HS^{*)}.

Bună știință avem că jocul șatranci au mers de la India pi la Persia, și de acolo prin Arabieni și prin rozboiul ce urma cu Saracinenii^{**}) s-au împărțășit în toată lumea. La țările răsăritului să obicinuește acist joc mai mult.

Despre meșteșugul jocului

Meșteșugul unui bun giucăuș urmează în trii ponturi:

- 1.) a cunoaște bine prețul fieșcăria figurii.
- 2.) a cunoaște și osăbirile de la unile cătră celelalte.
- 3.) să știe a face un bun plan la vreme cuviincioasă și a eczecutarisi planul cu adresul fără multă zabavă.

Pre știință pentru acii cari voesc a învâța jocul șatranci

Scoposul^{***}) la stârnirea lui au fost a închipui între două puteri o bătălie, la a căria început sânt față amândoi împărații și vizirii.

*) Înaintea lui Hristos; prescurtare curentă în scrierile vechi.

**) Saracineni - formă învechită pentru sarazini, populație din vestul și sudul Arabiei. Termenul saracin (saracen) provine din latina medievală: saracenus.

***) Formă etimologică învechită a lui scop.

Cuprins

Cuvântul editorului	5
Scurtă incursiune istorică	6
Wenzel Ruzitska	8
Franz Rujîtki	9
Gheorghe Ruzitska	12
Iosif Herfner	13
Ludwig Wiest	14
Elena Asachi	16
Considerații istorice și filologice despre <i>Giocul șatranci</i>	17
<i>Giocul șatranci</i> (manuscris)	21
<i>Giocul șatranci</i> (transpunere în scrierea modernă)	75
Bibliografie	86